

Constantin Brîncoveanu s-a născut în anul 1654 într-o veche familie boierească. Era fiul lui Matei („Papa”) Brîncoveanu și al Stancăi, sora Domnitorului Șerban Cantacuzino. La vârsta de un an a rămas orfan de tată, fiind crescut împreună cu frații săi de Păuna Greceanu, bunica după tată, la moșia Brîncoveni a stolnicului Constantin Cantacuzino, care i-a oferit o educație aleasă pentru acele vremuri, învățînd, printre altele: greaca, latina și slavona.

În 1674, Constantin Brîncoveanu s-a căsătorit cu Maria – fiica postelnicului Neagoe din Negoiești și nepoata lui Antonie-Vodă din Popești, domn al Țării Românești între 1669 și 1672. Familia Brîncoveanu a fost binecuvîntată de Dumnezeu cu unsprezece copii: Stanca, Maria, Ilinca, Constantin, Ștefan, Safta, Radu, Ancuța, Bălașa, Smaranda și Matei, pe care i-au crescut ca niște părinți harnici, înțelepți și generoși. Doamna Maria Brîncoveanu a fost o femeie curajoasă, evlavioasă și iubitoare de Biserică și neam, reprezentînd împreună cu voievodul un model demn de urmat pentru familia creștină, pentru educația creștină a copiilor, pentru multa statornicie în mărturisirea dreptei credințe și promovarea valorilor culturii creștine.

Politic: Constantin Brîncoveanu, ca nepot al voievodului Șerban Cantacuzino, a deținut multe funcții administrative și politice, pe care le-a îndeplinit cu o abilitate diplomatică demnă de unchiul său celebru. După moartea unchiului său, la insistențele boierilor Cantacuzini și după plata unor importante sume de bani către Înalta Poartă, Constantin Brîncoveanu, ales de către boierii Țării, este recunoscut, la 29 octombrie 1688, ca Domn al Țării Românești. Bine-credinciosul Voievod Constantin Brîncoveanu a fost Domnitor al Țării Românești în perioada 1688 – 1714.

Din punct de vedere politic, Brîncoveanu inaugurează etapa negocierilor diplomatice și a stabilirii de relații personale cu conducătorii importanți ai lumii de atunci. El „a știut să servească pe turci, de nevoie, fără să părăsească nici un drept al țării sale”, fiind un domnitor creștin, „răspunzător de pacea, apărarea, buna chiverniseală a țării, liniștea locuitorilor ei, învățătura copiilor, judecarea pricinilor cu dreptate, după pravilă, ajutorarea săracilor și alte fapte cuviincioase unui adevărat cîrmuitor de țară”.

Cultural-religios: În perioada domniei lui Constantin Brîncoveanu, cultura românească a cunoscut o perioadă de înflorire, domnitorul fiind un mare sprijinitor al culturii. În cei 26 de ani de domnie, Brîncoveanu s-a dovedit un gospodar desăvîrșit și bun administrator al avuțiilor țării, instaurînd o epocă de prosperitate și de pace. Prin ctitoriile și daniile sale, a întărit Ortodoxia fiind un mare ctitor de mănăstiri și biserici, ridicînd din temelie unele noi și restaurînd sau înzestrînd altele mai vechi în Țara Românească și în Transilvania. Totodată, el a ajutat cu generozitate întreaga creștinătate răsăriteană ortodoxă, aflată sub stăpînire otomană, prin acordarea de importante ajutoare financiare și materiale Patriarhiilor din Constantinopol, Alexandria, Antiohia, Ierusalim, Bisericii Georgiei, precum și multor mănăstiri și locașuri sfinte din Muntele Athos.

În 1689 l-a adus de la Istanbul pe Antim Ivireanul, viitorul mitropolit, sub îndrumarea căruia s-au tipărit numeroase cărți românești, grecești, slave și chiar arabe, turcești și georgiene.

Au fost înființate cinci tipografii (București, Tîrgoviște, Snagov, București și Rîmnic), unde s-au tipărit peste 84 de cărți în 96 de volume, cu un tiraj de 5000 de exemplare, în apărarea credinței ortodoxe, precum și cărți în alte limbi.

Reprezentativă este și măiestria artei brîncovenești, care „îmbrățișează toate manifestările artistice: construcții, pictură, sculptură, argintărie, broderie, manuscrise cu miniaturi, icoane, gravură și în general tot mobilierul necesar unui așezămînt bisericesc, precum și în domeniul construcțiilor civile: palate, case domnești, conace, de asemenea cu cele necesare lor.

Această grijă a lui pentru Sfînta Biserică Ortodoxă l-a consacrat ca mare misionar, domnitor creștin evlavios și darnic.

Sfîrșitul vieții: După detronarea sa din anul 1714, Constantin Brîncoveanu a fost dus la Istanbul și închis împreună cu familia sa. El a fost acuzat de relații ascunse cu dușmanii Porții Otomane (adică cu marile puteri creștine din acea vreme: Rusia, Polonia, Austria și Veneția), de corespondența sa cu Viena și Moscova (cărora le-ar fi furnizat informații secrete despre turci), de cumpărarea de moșii și construirea unor palate în străinătate (în Transilvania), de depunerea de bani în băncile din Viena și Veneția, precum și de baterea de monede purtînd chipul său. Pentru a i se cruța viața, i s-au cerut 20.000 de pungi cu aur (aproximativ 11 milioane de galbeni), o sumă imposibilă chiar și pentru „beiul de aur”, cum era poreclit Brîncoveanu la Istanbul.

La 15 august 1714, cînd creștinii pomeneau Adormirea Maicii Domnului, chiar în ziua în care voievodul împlinea 60 de ani, a fost adus, împreună cu ceilalți prizonieri, și li s-a cerut să renunțe la credința ortodoxă strămoșească, pentru a fi grațiați, dar voievodul și-a încurajat feciorii să fie statornici în credință, fiind singurul bun ce le-a mai rămas. Înfuriat, sultanul a poruncit să fie tăiate mai întîi capetele celor patru copii ai voievodului, apoi cel al sfetnicului Ionache, crezînd că astfel îi va înfrînge credința. Dar Brîncoveanu, îndurerat, și-a făcut semnul crucii, spunînd: „**Doamne, fie voia Ta!**” și a întins singur capul său călăului. Cele șase trupuri decapitate au fost aruncate în apele Bosforului, iar capetele purtate pe ulițele cetății.

Gheorghe Șincai descrie în *Cronica românilor* despre martiriul drept-credinciosului voievod în felul următor: *“Odată cu Brîncoveanul au pierit cei patru feciori ai lui, cărora el le-a grăit astfel în ora morții: «Iată, toate avuțiile și orice am avut, am pierdut! Să nu ne pierdem încă și sufletele... Stați tare și bărbătește, dragii mei! Să nu băgați seamă de moarte. Priviți la Hristos, Mîntuitorul nostru, cîte a răbdat pentru noi și cu ce moarte de ocară a murit. Credeți tare întru aceasta și nu vă mișcați, nici vă clătinați credința voastră pentru viața și lumea aceasta». Aceasta zicînd el, porunci împăratul de le tăiară capetele, întîi ale feciorilor, începînd de la cel mai tînăr, și mai pe urmă a tăiat capul lui Constantin Brîncoveanu, și aruncară trupurile în mare. Și creștinii, după aceea, aflîndu-le, le-au astrucat (îngropat) la Patriarhie”.*

La 20 iunie 1992, Sfîntul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a hotărît proslăvirea Sfîntului și Bine-credinciosului Voievod Constantin Brîncoveanu, pentru faptele sale sfinte și înflorirea vieții spirituale și duhovnicești ortodoxe din Țara Românească. Prăznuirea lui se face pe data de 16/29 august. Cu toții sînt prăznuiți la această dată, sub numele de **Sfinții martiri Brîncoveni**.

Întrebări:

- **Datorii față de sine:** Enumerați datele generale despre viața familiei Brîncoveanu (În ce an s-a născut Constantin Brîncoveanu? Cine au fost părinții lui? Ce educație a primit?) Comentați modelul oferit de familia Brîncoveanu. Sunt un model pentru familiile creștine de azi?
- **Datorii față de aproapele:** În ce perioadă a domnit Constantin Brîncoveanu? Ce schimbări pe plan politic a adus domnia sa? Ce cultură a promovat domnitorul? Cu ce a contribuit el la întărirea Ortodoxiei? Cum a contribuit la dezvoltarea culturală a țării?
- **Datorii față de Dumnezeu:** Citiți descrierea oferită de *Gheorghe Șincai* despre martiriul drept-credinciosului voievod, Ce a dorit autorul să scoată în evidență? Cum și-a mărturisit el credința în Dumnezeu? Ce a realizat pentru Biserica creștină? Cum și-a educat copiii? Când se face pomenirea drept-credinciosului voievod?